

BARCS és VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer:
vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadó
Skríbanek Géza.

Egész évre 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.
Nyitólér sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint

Hanyatló ipar, közömbös közönség.

Mint a fiatal tüdővésztes beteg, úgy teng, leng a magyar ipar, daczára annak, hogy az elmúlt esztendőben egymást érte a sok országos és helyi mozgalom az ország érdekében. Aminő kedvező jelnek tartottuk ezt a praktikus és hazafias fellobbanást, olyan lehangoltság vesz erőt rajtunk most, amikor látjuk a csüggedést, a lethargiát mindenfelé az országban, ahol ipari életnek kéne lennie.

A pezsgő vérű nép, mely Azsiából vándorolt be, ismét nem tagadta meg magát, szalmaláng volt a lelkesedése, mely megcsappant, mihelyt kifogyott a frázis, a szónoklat s a jelszavakat tettekre kellett váltani. Eljött az új év s mi még semmi kedvező eseményét a magyar iparnak nem regisztrálhatjuk s ami még ennél is sajnálatosabb, kellemes perspektívával sem kecsgethetjük az olvasót. Szürke, reménytelen ég borul az ipari munkások százezrei fölé s a mesterek és gyárosok fölé is nemkülönben.

Ne higye senki, hogy a kereskedők, az ipari cikkek terjesztői okozzák még csak részben is a magyar ipar pangását, amennyiben cikkekük túlnyomóan nagy százalékát külföldről, Ausztriából szerzik be. A kereskedő sokkal szívesebben vásárolna magyar ipari cikket, nemesak hazafiaságból, hanem a verseny olcsóbb-sága és a szállítási különbözete miatt is. S hogy kereskedő nem szerez be magyar árut, annak két oka van. Először mert nincs. Gyári és kézmű iparunk igaz, hogy sokat haladt a legutóbbi évtizedben, de még mindig olyanira messzire van a szomszéd és vámközös Ausztria mögött, mintha még most is gyermekkorát élne. A köztorgalomban levő ipari cikkek ötven százalékát külföldön gyártják jól-rosszul. A második ok az, hogy a közönség, igen, a hazafias lelkes közönség, mely még néhány hónap előtt oly harsányan éljenzett az iparpártolási népgyűléseken, nem bizik a magyar iparezikkekben, előnyben részesíti a külföldit, mert közfel-

fogássá vált, hogy ami magyar kéz munkája, az nem lehet olyan jó, mint a külföldi s ezért nem vásárolják, daczára annak, hogy jóval olcsóbb. Eljenezni, lelkesedni tudunk a magyar iparért, de forintjainkkal és krajezárjainkkal még támogatni is — arra már nem vagyunk képesek.

Aminő hazafiatlan, olyan igazságtalan ez a felfogás, mert bizony, ami gyári és kézműiparunk van, az a produktio minőségében nem csak hogy kiállja a versenyt a külfölddel, de nagyon sok esetben túl is szárnyalja.

S amíg a közönség körében ez a káros nézet nem ad helyet a hazafias és igazságos felfogásnak, addig nem érdemes a magyar ipar fellendüléséről beszélni. Mert ha ez a felfogás nem lenne olyan átváltozáson elterjedt, akkor mégsem mult volna el oly hatástalanul a Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter által kezdeményezett nagy mozgalom a hazai ipar pártolása érdekében.

Nem mondhatja senki, hogy a magyar kormány nem igyek-

T Á R C Z A.

Ujkori filozofia.

Közéletünk és klérusunk egyik kiválósága, aki erős vonatkozásban áll a kőbányai plébániával, a minap előkelő körben tartott ünnepi beszédet. Az ünnepi beszédhez egy tőzsdetanácsos leányának az esküvője adta megaz apropót. A hallgatóság felekezeti különbség nélkül feszült figyelemmel hallgatta az érdekes vallás-erkölcsi fejtegetéseket. A főtiszteendő ur azt az evangéliumi tételt magyarázta, hogy „az utolsók lesznek az elsők“.

— Ez, — mondotta — a szegény emberek költészetének örök témája. Ennél szebb ábrándot földi ember nem ültethet az érző, vágyakozó reménykedő lélekbe.

Sok szép és érdekes dolgot mondott el ennek az evangéliumi tételnek a kapcsán. Aztán mintha érezte volna, hogy olyan körben beszél, ahol az utolsó ember is legalább háziur, egy kis maliciát egyített a beszéd végébe.

— Önök — mondotta — vagyoniilag

nem tartoznak az utolsók közé. Könnyen megnyugodhatnak tehát abban, hogy a tulvilágon nem lesznek az elsők. Ez, ha mást nem, egy kis változatosságot ígér, s Önök, ha jól tudom — honny soít, qui mal y pense — szeretik a változatosságot ételben italban s talán a szív gerjedelmeiben is.

A beszédnek ezt a részét helyeslő mosolygással fogadták. Néhányan megjegyzéseket is tettek. Szkeptikus hangok hallatszottak. Egyik bankár fesztelenül kijelentette:

— Bánom is én, ha a másvilágon nem jár a feleségem minden évben Marienbadra.

— Bah, — mondotta egy másik, — a menyországban nem fogok páholyt bérelni az Operában. Ugyis unalmas a repteróár.

Szóval elméskedtek az evangéliumi tétel fölött. Hiszen a tulvilágról van csak szó. Csak ott lesznek az utolsók az elsők.

— Pardon, — mondotta egy nagy-hírű bank igazgató, — ez itt a földön is megtörténik. Tudok egy esetet. . .

— Ön tud egy esetet? — kérdezték többen,

— Igen egy esetet, a saját esetemet.

— Halljuk, halljuk!

— Én magam, folytatá az igazgató, azért lettem az első a banknál, mert utolsó voltam. Csakis azért. . .

— Hogy csinálta azt?

A bankigazgató megerősítette orrán az aranykeretű czikkert s engedelmeskedett a közkíváncsiságnak. — A következőt mondotta el.

— Mint voluntör kerültem a bankhoz tizennyolcz éves koromban. Nem voltam se finánczseni s nem volt semmi protekció. A bizonyítványaim is nagyon középszerűek voltak. A protekció a bankoknál száz és százféle alakban érvényesül. Némelyiknél például elég, ha nagybátyját gazdag embernek tartják, mások könnyű karriert csinálnak, ha esinos nővérük van. Nekem ebből nem jutott semmi. Meglehető desperatusan állottam a számlalétra alján. Szédítően magasnak tetszett a közepe is s mégis könnyen kusztam a tetejére. Ismétlem, első lettem, mert utolsó voltam.

— Nem értjük, — mondották többen türelmetlenül.

— Pedig oly egyszerű volt az egész.

szik elől járni a jó példával. Megrendeléseivel, amennyire csak lehetséges, támogatja a mi iparunkat, de ahol a nagyközönség közömbösséggel nézi az ilyen példát, ott az állam csak keveset segíthet.

Igaz, hogy vállalkozási kedv nines már magyar gyárak alapítására. De honnam merítsen bátorságot, reményt és biztatást a vállalkozó, aki a vagyonát teszi kockárára, midőn a fogyasztó tömeg a külföldiért rajong?

Csak várja, várja a magyar iparos, hogy egyszer majd felderüljön neki is. Én istenem, meddig kell még várnia?

Somogyvármegye selyemtenyésztése 1904. évben.

Beküldetett hozzánk Somogyvármegye selyemtenyésztése állapotáról Tallián Béla m. kir. földművelésügyi miniszterhez intézett jelentés egy könyvalakban, mely külön-külön emlékezik meg a vármegye járásai és községei 1904. évi selyemtenyésztéséről. A jelentésből kitűnik, hogy múlt évben az egész vármegye területén, összesen 148 községben, a közterületeken és közutak mellett 5186 drb lombszedésre alkalmas szederfa állt rendelkezésére a selyemtenyésztőknek. Esett egy selyemtenyésztőre átlag 3 darab. A magántulajdonban levő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhető, hogy 1473 selyemtenyésztő 23,797 kilogramm gubót termelt és 41600 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek, 28 korona volt, legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 114 koronára rugott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 493797 korona fizettetett ki a vármegyében a selyemtenyésztők között.

Főnökünk, eldődöm, kitünő ember volt, nagy szakavatottsággal, de gyöngé itélőtehetséggel. Mindig annak adott igazat, aki utoljára beszélt vele. Valahányszor arról volt szó, hogy valamit referáljunk neki, mindig én jutottam hozzá utolsónak. A legutolsónak. Ennélfogva mindig nekem adott igazat. Beszélhetek a többiek okosan, szakszerűen, zseniálisan, én kerültem utolsónak elébe s csak azt hitte el, amit én mondtam, azt az előterjesztést fogadta el, amit én tettem. Ez így tartott tíz esztendőig. Ez alatt olyan pozícióba helyeztettem, hogy kényelmesen kibuktattam, s elfoglalhattam helyét. Vagyis: az utolsó lett az első, mint a főtisztelendő ur olyan szépen mondotta:

— De hát a másvilágon? — kérdezte egy részvényes gunyosan.

Az igazgató vállat vont.

— Nem félek. Lehet, hogy mint utolsó kezdem, de meglátják, viszem valamire. A földolog, hogy az embernek legyen egy kis praksisa az ilyesmiben.

Szólt s rágyújtott Uppmanjára. Ugy fujta fölfelé a füstöt, mintha máris összeköttetést keresne az odafenti irányadó körökkel.

Lacián.

Megemlítjük itt külön járásunk selyemtenyésztési eredményét is a múlt évről. Ugyanis 12 községben a közterületeken és közutak mellett 591 drb lombszedésre alkalmas szederfa állt rendelkezésére a selyemtenyésztőknek, melyek után 162 selyemtenyésztő 3184 kilogramm gubót termelt és 5478 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 33 korona volt; legnagyobb keresete pedig egy tenyésztőnek 91 koronára rugott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 54172 korona fizettetett ki a baresi járásban. A termelő községek ezek: Araas, Babócsa, Bolhó, Csokonya, Darány, Drávatamási, Homokszentgyörgy, Istvándi, Komlósd, Pálfa, Rinyaujlak és Szulok. Kár, hogy nálunk Bareson nem foglalkoznak a selyemtenyésztéssel, pedig csakély fáradozás mellett tisztességes keresethez juthatna sok szegény ember. Kívánatos volna, ha a mérvadó közegek felvilágosítanák a népet a selyemtenyésztés hasznos voltáról.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás. Tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, kiknek előfizetése e hó elejével lejár, hogy azt megújítani sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésével fennakadás történjék.**

— **Felvételi ünnepély** lesz e hó 9 én délelőtt Bareson, a lutheránus hitközség imaházában. Ugyanis ekkor véteik fel szokásos szertartás mellett a lutheránus hitre azon németajku hívek egy része, kik a magyar hitközség miatt kiléptek a róm. kath. vallás kötelékéből. Az ünnepélyre, mint értesülünk, több lutheránus pap érkezik a vidékről.

— **Eljegyzés.** Kondor Miksa, a baresi „Magyar-Szlavon kerületi takarékpénztár“ főkönyvelője eljegyezte Hoffmann Jolánt, Hoffmann Ferencz szállodatulajdonos leányát Bareson.

— **Léghajó Visontán.** Érdekes látványosságban volt részük e hó 3 án, hétfőn a visontaiaknak. Ugyanis a Zágrábban fölszállt „Turul“ katonai léghajó itt ereszkedett le d. u. 5 órakor minden baj nélkül Manusbarth és Kral István főhadnagyokkal, továbbá Rudovics és Kaffka építésszel. Nevezett léghajósok ezután kocsin Baresra jöttek s innen utaztak el vonaton Budapestre, hova a léghajót is szállították javítás végett.

— **Uj helyiérdekű vasut** készítésére előmunkálati engedélyt nyertek újabban egy év tartamára Keglevich István bérlő, Zádori és Fuchs Zsigmond kereskedők szigetvári lakosok, a pécs—baresi vasut Szigetvár állomásától vezetendő (0.70 m.) nyomtávu vasutvonalra.

— **Uj jegyzőség.** A csurgói járásban a közeljövőben új jegyzőség fog szerveztetni, mely az ihárosberényi és alsóki jegyzőségekből fog kihasíttatni. Az új jegyzőség Nagymarton, Iháros és Csicsó községekből fog állani s ezzel megszűnik az a régi panasz, hogy Nagymarton a messze fekvő alsóki jegyzőséghez tartozott. A három község most egy jegyzőség alatt kellően összpontosítva lesz.

— **Korai dörgés.** Ugyanosuk abnormalis időjárások jártak ez elmúlt héten. Az előre haladott tavaszidőben, április havában még javában fűteni kell, a levegő télies hűvös s e mellett mégis nyári viharok, erős záporosók járnak dörgés és villámlással. Így volt ez e hó 3 án, hétfőn, és esütörtökön, midőn hűvös szeles idő mellet a koradélutáni órákban hirtelen sötét felhőt hajtott fölénk a szél, melyből többször meg-megújuló dörgés és villámlás kíséretében szakadó záporosó áztatta a földet. A korai dörgés után a gazdák jó termést jósolnak, kívánatos is volna ez a szárazság pusztításai után.

Zord idők járnak az ország más részeiben is. Így Szekszárd vidékén jégvihar pusztított és a gyümölcsökben nagy kárt tett. Keszthelyen, Magyar-Kanizsán és Szabadkán szintén nagy szélviharok jártak jégesővel.

— **A petróleum olcsósága.** A magyar-osztrák petróleum-kartell a petróleum árát, mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, métermázsánként 2 és fél koronával leszállította.

— **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekujvárott.** A Nyitrai Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XXIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekujvárott (Budapest és Bécestől gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) május hó második hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis május hó 7-én délután és május hó 8-án fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekujvári lóvásárt fölkeresni. A múlt évben is 500 drb külföldi használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekujvári polgármesteri hivatalnál rendelkezhetők.

— **Az egészség előmozdítása a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé** mind általánosabb használatra által, az utolsó tizenöt év legnagyobb vívmányának tekintethető a táp- és élvezetecikket terén. Hasonlóképp mint az alkohol, a babkávé is, még anyag (kofein) tartalmánál fogva, hátrányosan hat a szív működésére, mely súlyos következményekkel járhat. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé mint pótlék a babkávéhoz enyhíti sőt teljesen megszünteti e káros hatást, de jóltevő tulajdonságai valóban csak akkor jutnak teljes érvényre, ha azt tisztán, azaz babkávé hozzáadás nélkül isszuk. A tapasztalat igazolja, hogy mind azok, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéét egyszer megszokták, többé nélkülözni sem tudják. Ez legjobban bizonyít rendkívüli kellemessége mellett. Manap már alig van gondosan vezetett s rendezett háztartás, melyben Kneipp páter arcképével ellátott ismert esomagok hiányoznának. Csakis ezek tartalmazzzák a valódi Kathreiner-féle Kneipp maláta kávéét. Ezért csak utasítsuk vissza a bevásárlásnál minden esetleges nyitva mérlegelt pörkölt terméket, s nézzünk különösen arra, hogy a „Kathreiner“ névvel ellátott eredeti esomagokat vegyük.

— **Az érmelléki borok.** Akinek alkalma volt az érmelléki borokat megbirálni, azok állítják legbiztosabban, hogy

az ország területén ezek a valódi gyógyborok, mert nem savanyu, nem émelygős édes, hanem gyengén savanykás ize mellett rendkívül tüzes erős és kemény borok, ebben rejlik a valódi gyógyereje, mert a beteget ez az egyedüli, mely felerősíti és felüdíti, az egészséges embert pedig fellanyozza és megizmosítja, betetség ellen edzi és megerősíti. — Az „Érmelléki Első Szőlőoltványtelep“ több mint ezer hektoliter saját termését, minden évben családi fogyasztásra 50 liter és feljebb mennyiségekben, hitelesített új hordóval együtt 50 fillérért literenként adja el, melynek mai számunk hirdetési rovatában közölt és ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültetésünk“ című hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

— **Ablakokra** újrendszerű önműködő gépezetű rolletták, ablakfüggönyök elkészítését elvállalja, a meglévőket pedig az önműködőgépezetre igen olcsón átalakítja Schulhoff Simon Barcsan. Elvállal továbbá női és férfi téli bundákat, szőrme és mindenféle téli ruhákat saját lakásán, megfelelő helyiségben kellő megőrzésre, április hó 1-től szeptember végéig, előre megállapított csekély fizetésért.

Közgazdaság.

— **Első leánykiházasítási egyesület m. sz.** Az intézet 42-ik rendes közgyűlése márczius hó 30-án a tagok élénk és nagyszámu érdeklődése mellett tartatott meg. Az intézet ősz elnöke Schwarz Armin, az ülést megnyitván, miután kegyeletos szavakkal emlékezett meg a röviddel ezelőtt elhunyt Kohn Károly alelnök személyéről, gyöngékedése folytán az elnökséget dr. Wittmann Mór alelnökre ruházta át.

Az előterjesztett igazgatósági jelentés és mérleg, melyből kitűnik, hogy az intézet az 1904. évben is öröndetesen gyarapodott és hogy 1.028,053 kor. 94 fillér biztosított tőke kifizetése daczára a tartalékok 11.519,464 korona 26 fillérre emelkedtek a múlt év 10.520,392 korona 67 fillérével szemben; továbbá hogy a kezelési feleslegről 172,618 korona 36 fillérből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után a bizt. tőkék felemelésére szánt alaphoz 86,309 korona 18 fillér, a külön tartalékhoz 34,523 korona 67 fillér és hiv. nyugdíjalaphoz 5000 korona esatoltatott, néhány tag hozzászólása után tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott.

Dr. Bácskai Albert és Kalmár Sándor szöv. tagok azon tavadásokra vonatkozólag, melyeket az elmúlt esztendőben röpiratokban és hirlapi cikkekben az intézet ellen felhoztak, több írásbeli kérdést intéztek a társulat igazgatóságához. Elnöklő dr. Wittmann Mór a legbehatóbb és legtüzetesebb módon válaszolt ezen kérdésekre, még pedig az eddigi közgyűlések által jóváhagyott mérlegek és igazgatósági jelentések nyomán, bebizonyítva azt, hogy mindezen támadások részben félreértéseken, részben pedig rosszindulaton alapszanak. A felügyelő-bizottság elnöke, dr. Alexander Bernát a felügyelő-bizottság nevében kijelenti, hogy éppen tekintettel ezen támadásokra, kötelességüknek tart-

ják, hogy újból való megválasztásuk esetére, ezen tisztségükön megmaradjanak.

Elnöklő dr. Wittmann Mór válaszáda egyhangulag tudomásul vétetik és dr. Grosz Sándor és Dósa Kálmán szöv. tagok indítványára az igazgatóságnak, Schwarz Armin elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak, a felügyelő-bizottságnak, a választmányának és a hivatalnoki karnak köszönetet, bizalom és elismerést szavazott meg a közgyűlés, melynek napirendje evvel véget ért.

— **A magyar ipar fejlődése.** Nem rohamos gyorsasággal ugyan, de okszerű fejlődéssel mégis előrehalad a magyar ipar fellendítése, mert mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, újabban ismét több ipari vállalat létesült Magyarországon. Kaposvárott a juta és kenderipar rt., mely Erzsébetfalván már hasonló gyárat épít, még ez évben új juta- és kendergyárat épített. Szamosújváron Klier Ignác bécsi hentesárugyáros szalámi és füstölthús-áru gyárat, Zsolnán egy alakulóban levő részvénytársaság élén Bolla György arva-megyei alispánnal és Murin Antal namésztoi gyógyszerésszel cellulose-gyárat ugyancsak Zsolnán Zelinka N. fiai gyárosok fadonga gyárat és Szegszárdon Reile István vállalkozó élesztőgyárat létesít. Nagyszombatban a Franek Henrik fiai pótkávé gyáros cég főokgyártelepet létesített.

— **Raktárkimutatása** a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank barcsi raktárainak. Készlet f. hó 15-én 80550 mm. 1453250 kor. bizt. érték. Beraktárlás f. hó 15-től 31-ig 28798 mm. 568400 kor. bizt. érték. Összesen 109348 mm. 2021650 kor. bizt. érték. Kiraktárlás f. hó 15-től 31-ig 46535 mm. 849900 kor. biz. érték. Készlet f. hó 31-én 62813 mm. 1171750 kor. bizt. érték. Részletezés: 6844 mm. buza, 1024 mm. rozs, 84 mm. árpa, 9896 mm. zab, 41469 mm. tengeri, 959 mm. hüvelyesek, 1132 mm. liszt, 1405 különféle. Barcs, 1905. április hó 16-án.

N y i l t t ó r.*

Nagytiszeletű Máté Lajos visontai ev. ref. lelkész urnak szives, magyaros köszöntést és üdvöt az Urban.

Nagytiszeletűségednek a „Barcs és Vidéke“ című lapban közzétett, kipitykézett és indokolatlan fenekedéseire, valamint illetéktelen kérdéseire — egyelőre — a legméltóbb felelet: a hallgatás! Nehogy azonban borongó nonfibánatának tépelődései között minden vigasztalás nélkül vergődjék, a nyilvánosság előtt ömlengeni szerető lelke, az élet vizének örökifjú forrásából figyelmébe ajánlom eme néhány cseppet:

Pál apostol így tanít (I. kor. IV. 1—5): „Ugy ítéljen mi felőlünk az ember, mint a Krisztusnak szolgáló felől és az Isten titkainak sáfárai felől.

Továbbá pedig a sáfároknak ez kívántatik meg, hogy minden hívek találtassék.

Én pedig keveset gondolok azzal, ha titóletek vagy emberi itéletől itéltetem, sőt még én magam is nem itélem meg magamat; Mert semmiben nem vádol engem az én lelkem; de ezáltal nem igazulok meg, hanem az Ur az, aki engemet megítél.

Azért idő előtt semmit ne itéljetez, mignem eljő az Ur, aki setótségeknek titkait világra hozza és a sziveknek tanácsit megjelenti; és akkor leszen mindennek Istentől dicsérete.*

II. Tim. II. 24. 25.

„Az Ur szolgáljának pedig nem kell háborgani, hanem engedelmesnek kell lenni mindenekhez. alkalmatosan a tanításra, tőrőnek.

És olyannak, ki alázatossággal tanítsa azokat, kik ellenkező értelemmel vagnak, ha valamikor Isten adja azoknak, hogy megértvén megésmőrjék az igazságot“.

II Kor. X 17. 18.
„Aki pedig dicsékedik, az Urban dicsékedjék. Mert nem az kedves, aki magát dicséri, hanem az, kit az Ur dicsér“.

Abban a reményben, hogy Nagytiszeletűséged ezután ilyen értelemben fog mifeleltünk itélni, hitrokonni teljes szeretettel köszönti az Urban

Balogh István,
ev. lelkész.

Jegyzés: Jelen soraim írása közben veszem az értesítést, hogy becsülettél működő tanítóknak s egyházunk ellen újabb és újabb cikkek jelennek meg. Ezeknek íróit is tisztelettel utalom a fenti válasza s egyuttal kifejezést adok azon remény-ségemnek, hogy a móltatlan vádakra az események fognak ráczafólni s mindazokat, a kik a barcsi mozgalomban kötelességszerűleg érdekelve vagnak, a közvélemény békében engedni járnai kötelességeik utján.

Az eseményeket nem mi idéztük fel, de gyávaság volna azoknak eredményeit magunktól elutasítani s áruulás volna azon igazságok ellen, melyeket szolgálunk, ha a külső alkalom kínálta eszközökkel nem igyekeznénk igazságaink belső terjedésének tért engedni.

Egyebekben, azt hiszem, legjobb utmutatónk lesz a szabadság evangéliumán felépült egyházunk szelleme s ezen szellemből táplálkozó hon- és faj-szeretetűnknek a történelem által igazolt s így minden sanda gyanun felül álló tisztasága.

Viszontválasz.

Múltkori nyilatkozatomat Máté ref. lelkész ur — ugymondja — többszöri átolvasás után sem volt képes megérteni; engem mint tanítót nem talál illetékesnek, hogy az áttérni akarókat átvegyem, végül mint németet Isten kegyelmébe ajánl; mind-ezekre a válaszom ez:

A tett nyilatkozat inkább azokra vonatkozik, a kik minket, lutheránusokat azzal gyanúsítanak, hogy germánizálva — esábitgatunk, igéreteket teszünk, s rossz hazafiaknak nyilvánítanak azért, mert ezen áttérési mozgalomnál nem keressük az okot.

Az áttérők átvételére engem ne is tekintsen illetékesnek, mert arra jogom nincsen, de híveimet gondozni kötelességem.

Végül pedig, hogy engem mint németet Isten kegyelmébe ajánl — köszönöm — én is kérem az eget Urát, hogy Máté tisztelendő urat — hazafui buzgólkodásában — sokáig éltesse!

A másik támadó illetve tanácsadó urnak pedig azt felelem: legyen egész nyugodt, kötelességet tudni fogom, csak a cikkrő is csendesen — feltűnés nélkül munkálkodjék, akkor elérjük a mit mindnyájan akarunk egy mindenben — nyelvben és érzelemben — erős magyar államot.

Fuchs Pál,
ev. levita tanító.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Minden haziaszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-fele
Kneipp-malata kávénak

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

o o o

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „KATHREINER“ névvel.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

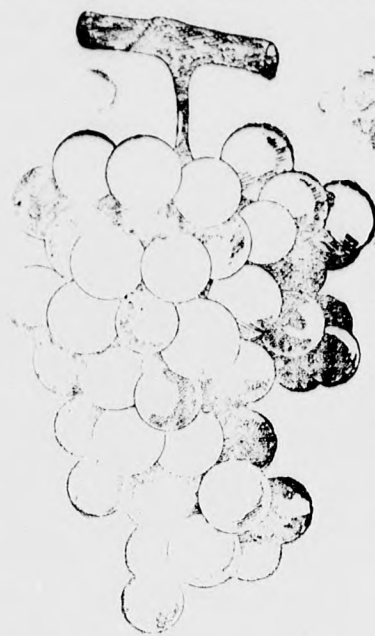

ETERNIT

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

20—20

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legeszkényebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, a nélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megő is termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredmény eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok, bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron, Borek családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye. 6—10.

A milliókra menő fizetésképtelenségek

arra kényszerítették a postógyárosokat, hogy felhalmozott áruikat mintsem azokat bizonytalan fizetőknek hitelezették, inkább tetemes árengedménnyel készpénzfizetés ellenében a közönség rendelkezésére bocsássák. Ezen akció kezdetülvitelére az

Országos Postókiviteli Áruház

Budapest VII. Rottenbiller-u. 4B. vállalkozott. Vidékre szétküld utánvét-tel egy férföltönyre 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna posztót vagy kamgarnt,

CSAK 8 FORINTÉRT.

Ajánljuk hogy rendeljen mert a készlet előreláthatólag nem tart sokáig, mintákat a nagy forgalom miatt nem küld.

Ó jaji!

megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpastillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozoz 50 fillér.

fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszertár
Budapest, VI., Váci körút 17.

Éljen!

Egger mellpastilla csakhamar meggyógyított

Kapható:

Bares: Kohut Samuel,
Barestelep: Schön Richárd.

Szigetvár: Salamon György örökösei,
Visy Sándor gyógyszertárakban.

25—26

VASUTI MENETREND.

Barcsra érkezik:

Pécsről	délelőtt 10 óra 58 per
„	délután 5 „ 14 „
„	este 9 „ 12 „
Kanizsáról	délelőtt 7 „ 11 „
„	délután 5 „ 15 „
„	este 8 „ 20 „
Pakráczról	délelőtt 10 „ 53 „
„	este 8 „ 05 „
Somogy-Szobbról	délben 12 „ 15 „
„	este 9 „ 05 „

Barcsról indul:

Pécsre	reggel 7 óra 28 per.
„	délután 1 „ 20 „
„	délután 5 „ 50 „
Kanizsára	reggel 3 „ 30 „
„	délelőtt 8 „ 25 „
„	délelőtt 11 „ 10 „
„	este 9 „ 40 „
Pakráczra	délelőtt 8 „ 16 „
„	délután 5 „ 30 „
Somogy Szobbra	reggel 3 „ 40 „
„	délután 1 „ 30 „

KERÉKPÁR

jó karban levő

jutányos áron eladó.

Hol, megtudható e lap kiadóhivatalában.

HIRDETÉSEK

jutányos áron

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.